Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 30 Montgomery St.
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVIII Ч. 137. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 24-го ЛИПНЯ 1981 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, JULY 24, 1981 No. 137. VOL LXXXVIII

Кандидат на губернатора Ню Джерзі дякує українським виборцям

Мейплвуд, Н. Дж. — Переможець у передвиборах на пост губернатора стейту Ню Джерзі, республіканець Томас Н. Кейн, оцінюючи підтримку українців-республіканців, які брали активну участь у його передвиборчій кампанії, вислав листа з його канцелярії, в якому пише: „Оцінюючи допомогу для мене на підставі кількости членів з вашої громади, які активно працювали в моїх передвиборах, бачу, що ваш голос дав великий вклад для моєї номінації, яку я здобув 31 відсотком республіканських голосів у цьому дуже густому від інших кандидатів виборчому полі. Я мав нагоду зустріти багатьох вас особисто на нещодавному Українському Фестивалі, що відбувся в Гарден Стейт Артс Центрі, і по справжньому гарно провів час на святкуванні, влаштованому згідно з вашою спадщиною.

Як член Нюджерзької комісії шляхів, я мав до діла безпосередньо з етнічними фестивалями і сильно підтримую цю гордість зі своєї спадщини, яку вони плекають, і коли мене виберуть губернатором, я хочу дослідити можливості знизити кошти влаштування таких фестивалів так, щоб кожна етнічна група могла дати своїй громаді нагоду брати участь у святкуванні й шануванні свого походження. Всі наші предки прибули до цієї країни в пошуках кращого життя або принаймні для того, щоб забезпечити собі найконечніші потреби. Треба, щоб ми не зсувалися назад!". — І далі в листі цей республіканський кандидат на губернатора згадує і критикує восьмирічне урядування в Трентоні губернатора з Демократичної партії, як цього і треба сподіватися у виборчий час. Т. Н. Кейн закликає українців-республіканців та інших підтримати його, щоб, вибраний на губернатора цієї осени, він міг здійснювати свою програму, відновлюючи „комон сенс" у підході до всіх важливих справ стейту.

Появились твори М.Холодного

Торонто-Балтимор.— Цього року, тут в українському видавництві „Смолоскип" ім В.Симоненка, появився передрук 139-сторінкового твору з України п.з. „Про душу в пісні та про пісні в душі", авторства Миколи Холодного. Цю книгу упорядкував Осип Зінкевич.

У слові від Видавництва пояснено, що М.Холодний відомий закордонному читачеві з „Українських Вісників", а в Україні—„з його відважних виступів на студентських зборах і пресі". В короткій біографії автора подано, що він народжений в 1939 р. на хуторі Стягайлівці на Чернігівщині. „За його відважні виступи на студентських зборах і писання віршів гострого соціяльного характеру"—відновує Видавництво, його в 1965 році виключено з Київського університету, де він був студентом на філологічному факультеті.

Дальші етапи в житті М. Холодного—це початок його творчости в 1960 році, арешт у 1968 році—коли він виступив із читанням віршів біля пам'ятника І.Франкові в Києві—а там його ув'язнення у 1972 році під час масових арештів української інтелігенції, тоді його психіятричне „лікування", після якого він, мовляв, написав покаянну заяву, стиль якої підказує, що він не був її автором.

Однак навіть після „покаяння" М.Холодного його творів в Україні більш уже не друковано. Зате на Захід продісталася збірка його віршів п.з. „Крик з могил" (В-во „Смолоскип"),а в збірнику документів самвидаву з України „Широке море України" (В-ви „Смолоскип" і ПУДФ, 1972 рік) опубліковано його збірку—„Куди і навіщо біжить вода".

Про останньовиданий твір М.Холодного у слові Видавництва написано таке: „(він) є важливим нарисом з історії розвитку і нищення української духовости в російській дійсності як за царату, так і в радянському періоді".

А потім: „На прикладі поступового завмирання української народньої пісні автор доводить, що й українська духовість в Україні знаходиться під великою загрозою". Як також в книжці від Видавництва зазна-

(Закінчення на стор. 4)

На Союзівці плянується двотижневе Свято Молоді

Союзівка. — Одна з найбільш барвистих і багатолюдних імпрез літнього сезону на Союзівці — матиме місце від суботи, 15-го серпня, до суботи, 29-го серпня, наколи запляноване свято молоді — Молодечий Фестиваль.

З рамени Відділу братської діяльности УНСоюзу, Союзівка гоститиме українсько-американську молодь у цій першій такого роду події. Під час цих двох тижнів мистецькі ансамблі молоді та талановиті одиниці матимуть нагоду виступати на сцені Союзівки або експонувати свої твори в приміщеннях Оселі.

Попис талантів проходитиме в двох категоріях: сценічне мистецтво, яке включатиме — українські оркестри і інструментальні групи, виступи солістів-музикантів, вокальні ансамблі, сольоспів, презентацію власних музичних композицій, і образотворче мистецтво, скульптуру і народне ужиткове мистецтво. Сюди входять: малярство, графіка, скульптура, дереворіз, фотографія, пристосування українських народних мотивів до сучасного одягу, кераміка, писанки і вишивки. Учасники цього фестивалю одержать спеціяльні відзначення за їхній вклад у загальну програму, а найголовніше, що ці молоді таланти матимуть нагоду стрінутися зі своїми ровесниками, українською талановитою і артистичною молоддю.

При кінці першого тижня, а потім при кінці другого учасники дістануть відзначення під час спеціяльної святочної вечері. Опісля відбудеться панель — виміна думок поміж кількома молодими працівниками мистецтва під проводом відомих українських мистців. Темою панелю буде розвиток і напрям сучасного українського мистецтва на американському і канадському терені.

Мета Фестивалю Молоді — заохотити тут народжене молоде українське покоління плекати і далі розвивати національне українське мистецтво в усіх його проявах. Зацікавлені Фестивалем Молоді особи, які бажають отримати більше інформацій, повинні звертатися до Марти Кордуби на адресу:Ukrainian National Association, 30 Montgomery St., Jersey City, N. J. 07302

КОНФЕРЕНЦІЯ НА ВЕРШИНАХ ЗАКІНЧИЛАСЯ УСПІШНО

Оттава, Канада. — Прем'єр федерального уряду Канади, П'єр Трудо, заповідав заздалегідь, що конференція семи керівників урядів західніх промислових країн, яка цього року відбувалася в Монтебелло, Канада, „буде важкою зустріччю". Після двох днів дискусій і зіставлення поглядів, про які сказано, що „вони бували брутальними", всі учасники конференції заявили на пресовій конференції після закінчення нарад, що конференція пройшла з успіхом і висловили з того приводу велике задоволення. „Передбачування песимістів не оправдали себе", сказав прем'єр Трудо.

В кінцевому комунікаті учасники конференції сказали: „Ми зустрінулися в часі швидкої зміни і великих вимог для світового господарського розвитку та для миру. Першим викликом, яким зайнялася наша конференція, була потреба оживити економіку індустріяльних держав, задоволити потреби наших власних народів та зміцнити світовий добробут. Боротьба за усунення інфляції та за зменшення безробіття мусить бути на першому місці і ці пов'язані зі собою проблеми мусять бути розв'язувані в той самий час. Ми підтримуємо стабільність, самостійність і справжню непов'язаність країн, які щойно розвиваються та потверджуємо наше зобов'язання співпрацювати з ними в дусі взаємного інтересу, пошани і задоволення. Ми свідомі, що в багатьох недорозвинених країнах існують серйозні проблеми. Ми зобов'язані продовжувати вагому, а в деяких випадках навіть у зростаючих розмірах допомогу тим країнам."

Учасники конференції зобов'язалися протиставитися господарському протекціонізмові та підтримувати політику вільної торгівлі.

В окремій точці учасники конференції з'ясували свою поставу супроти Совєтського Союзу та торгівлі з ним. В кінцевому комунікаті сказано про це: „Ми також розглянули важливість господарських стосунків Схід-Захід для наших політичних інтересів та для безпеки. Ми дійшли до висновку, що треба консультації і, де це на місці, координації на відтинку відносин Схід-Захід, щоб наша господарська політика і надалі була сумісною з нашими політичними цілями і нашою безпекою".

Всі ті ствердження є загальникоового порядку, але вони не лишають ніякого сумніву, що учасники конференції зустрілися на базі спільних поглядів і спільних цілей.

Накінець вони рішили чергову цього рода конференцію відбути в Франції.

Негайно після закінчення конференції в Монтебелло і опублікування її кінцевого комунікату Москва публічно через інформаційне агентство ТАСС накинулася з лайкою на її учасників.

ПОШТАРІ ПРИЙНЯЛИ КОНТРАКТ

Вашінґтон. — Після затяжних переговорів, які затягнулися поза реченець попереднього договору, службовці пошти погодилися на новий договір, у наслідок якого уникнено страйку.

Здобутки поштових робітників направду великі, хоч дехто з юнійних діячів заявляє, що вони ще не зовсім вистарчальні. Сьогодні пересічний поштовий працівник заробляє 19,900 долярів річно. Згідно з новим контрактом він отримає 11 відсотків підвишки впродовж трьох років. А до цього доходять різні інші додатки Насамперед заробітна платня поштарів „індексована", пов'язана з коштами прожиття. Зі зростом коштів прожиття вона автоматично зростає. Значить 10 відсотків зросту коштів прожиття мають потягнути за собою такий зріст заробітньої платні. А що інфляція не перестане існувати, то й до заробітної платні поштарів зразу треба додати ще ті підвишки, що періодично приходитимуть на базі піднесення коштів прожиття.

Крім цього, згідно з умовою, поштарі дістануть ще різні інші додаткові доплати: 150 долярів дістане кожен працівник з нагоди підписання контракту, 300 долярів річно одноразового прямого додатку до платні, 350 долярів за осягнення норми продуктивности і т.д. До того доходять підвищені додаткові соціяльні обслуги на випадок недуги, додатки до вплачуваних сум на пенсійний фонд тощо.

Отже поштарі здобули великий осяг в новому контракті. Після того в якнайскоршому часі зростуть всі поштові оплати. Заплатить консумент перших два центи за поштовий значок звичайного листа, а так само більше як тепер за всі інші поштові служби. Деякі економісти уважають, що новий контракт поштових працівників буде поважним стимулом до недалекого інфляційного скоку.

Аджа засуджений на досмертну тюрму

Рим, Італія. — Після шестигодинних нарад італійський суд, зложений з двох професійних суддів і лави присяжних у складі шістьох осіб, визнав турецького терориста Мегмета Алі Аджу винним у атентаті на Папу Івана Павла II та в спробі вбити дві жінки, які припадково були на місці замаху та в недозволеному ношенні зброї і фальшивих особистих документів. За поранення трьох осіб з наміром вбивства суд засудив Аджу на досмертну тюрму, а за другі злочини на десять років тюрми. Обидва присуди злочинець буде відсиджувати разом.

Перший рік тюрми Аджа відбуватиме на поодинці в повній ізоляції. Опісля буде перенесений на спільну з іншими в'язнями келію. Після відсидження 28 років у тюрмі згідно з італійським законом Аджа може бути звільнений з тюрми та переданий поліційному наглядові. Пропозицію адвоката підсудного обнизити кару тюрми до 30 років з огляду на те, що Аджа психопат і шизофренік суд відкинув. Аджа був неприсутній у часі відчитування присуду, бо він бойкотував суд.

Адвокат підсудного намагався в часі розправи представити Аджу не терористом, а релігійним фанатиком. Суд відкинув аргументи адвоката, не знайшовши найменших даних для їхньої підтримки, а навпаки всі дані, минуле й поведінка Аджі на суді доказували, що він звичайний, добре вишколений кримінальними елементами терорист, який для своїх псевдополітичних цілей, або з наказу своїх терористичних зверхників виконує всілякі злочини, включно з вбивством невинних людей. Кара досмертної тюрми приписана законом у таких випадках, як Аджі. В часі розправи згідно з традицією не було ватиканського обсерватора.

Шанси на перемир'я на Близькому Сході зростають

Єрусалим, Ізраїль.— В серії останніх політичних помилок Совєтського Союзу одною з найбільших помилок на Близькому Сході є недавно відбуті спільні совєтсько-сирійські маневри і демонстраційна висадка совєтської морської піхоти на території Сирії.

Одночасно з тим Совєтський Союз, Лівія та інші совєтські сателіти розпочали масивне постачання модерної зброї, включно з ракетами палестинським партизанам на терені Ливану, а ті розпочали тими ракетами бомбардувати заселені пункти Ізраїля. Це дало повну підставу Ізраїлеві розпочати протизаходи на велику скалю. Ті протизаходи знешкідливили цілий ряд оперативних центрів палестинців, розгромили їхні численні бази й магазини, руйнуючи таким чином їхню офензивну силу, а водночас нанесли такі великі матеріяльні втрати Ливанові, що той станув над берегом катастрофи.

Очевидність тісної сирійсько-совєтської співпраці насторожила різні арабські країни й ослабила їхню підтримку Сирії у її конфлікті з Ізраїлем та палестинськими партизанами і терористами. Це створило придатніші передумови для спеціяльного висланника президента Роналда Регена, Філіпа Габіба, для шукання негайного перемир'я. Незважаючи на посилені бойові дії по обидвох сторонах, а зокрема по ізраїльському боці, Габіб розпочав натиск на перемир'я. Після відвідин Савдійської Арабії він прибув до Ізраїля й у розмовах з прем'єром Менахемом Бегіном поставив рішучі вимоги Вашінґтону шукати розв'язки зростаючого збройного конфлікту. Ізраїльські збройні сили саме тепер знаходяться в розгарі бойових акцій, але всетаки Беґін в засаді погодився на негайне перемир'я при певних передумовах. З огляду на те, що палестинські партизани в деяких випадках стоять на відстані п'яти миль від ізраїльської границі і мають до своєї розпорядимости велике число ракет, які без труду долають таку і значно більші відстані, він поставив передумову, щоб палестинські бойові загони, їхні бази й магазини та командування й узагалі всі опірні пункти перенеслися на північ від головної шоси Бейрут-Дамаск, тобто на 35 до 55 миль від ізраїльської границі.

В засаді уряд Ізраїля вимагає, щоб палестинці, а головно їхні всі збройні сили взагалі опустили Ливан, що є також вимогою ливанського уряду, а ще більше населення Ливану, але покищо він задовольняється меншою вимогою, а дальшейдучу залишає до дальших переговорів. Відхід палестинських збройних відділів на північ від шоси Бейрут-Дамаск звільнив би Ізраїль від небезпеки ракетних та артилерійських атак, жертвою яких останніми днями впали різні ізраїльські надграничні поселення.

Для збільшення тиску в напрямі як найскорішого перемир'я ізраїльські збройні сили переводять повітряні, морські й сухопутні атаки на палестинські опірні пункти та їхні бази в Ливані Ізраїльські танки ввійшли на територію Ливану й підтримують сухопутні акції проти основної укріпленої системи палестинців у твердині Бофорт та довкруги неї, ізраїльські морські сили атакували різні пребережні пункти включно з рафінерією в Заграні, а ізраїльське летунство переводить бойові налети аж у район Бейруту. Все це получене з нешкідливленням палестинських випадових наступальних позицій створило передумови до перемир'я. Одначе дотепер ще невідомо, чи палестинці й їхні арабські протектори готові прийняти мінімальні вимоги Ізраїля, що є передумовою перемир'я.

У світі

ЕСПАНСЬКИЙ КОРОЛЬ Хуан Карльос і королева Софія демонстраційно відмовилися взяти участь у весіллі англійського престолонаслідника Чарлза з лейді Діяною, щоб таким чином задемонструвати проти їхнього перебування в часі двотижневої пошлюбної подорожі на Ґібральтарі. З того часу, коли Ґібральтар 1704 року зайняли англійські війська при допомозі голляндців — він є кісткою незгоди між обидвома країнами. Еспанія постійно домагається його повороту, а Англія вважає його одним з останніх, може найважливіших засобів у збереженні англійської морської потуги. Після отримання демонстраційної відмови з Мадриду, з королівської палати потвердили, що молода пара зупиниться „ на скалі", як, звичайно, називають Ґібральтар в Англії, але ніякого становища до цього рішення королівської пари в Мадриді не зайнято. Так само міністерство закордонних справ Англії ще не видало ніякого становища і з'ясування у цій справі.

НА ЗАСІДАННІ РАДИ БЕЗПЕКИ ОН після бурхливої дискусії схвалено резолюцію, якою Рада закликає до перемир'я в Ливані. Цим разом у цій ухвалі не висловлено засуду Ізраїлеві, ані не загрожено йому санкціями, як це завжди в більшості роблено перед тим, не зважаючи на американські протести й указування, що такі засуди й погрози змушують Ізраїль боронити своєї суверенности й їм не підпорядковуватися. В часі повороту літаком з Оттави головний дорадник Президента Едвин Міз повідомив, що перебіг розмови Філіпа Габіба, висланника президента Роналда Реґена на Близький схід з прем'єром Ізраїля Менахемом Беґіном був дуже корисний, та що слід сподіватися кінцевого успіху в заключенні перемир'я, якщо вміжчасі не постануть якісь нові труднощі. Турботу викликує тільки становище голови Палестинської Визвольної Організації Ясира Арафата та скрайніх лівих палестинських кіл, які завжди шукали пропаґандивних успіхів через загострення боротьби і збільшення числа жертв.

ПІСЛЯ ВЕЛИКОГО УСПІХУ в урятуванні найбільших у Китаї гребель і водних запор на ріці Янґце, прийшло чергове успішне повідомлення. Кінцевий облік людських втрат у цьогорічній повені на тій ріці виявив, що загинуло тільки коло 800 людей, а не понад три тисячі, як було подано передтим. Більшість людей, про яких думали, що вони загинули, врятували рятівничі команди й відвезли їх у безпечні місця. Цьогорічне число жертв є найменше в історії таких катастроф, як повінь на ріці Янґце. Є це одна з наймогутніших рік у світі, яка в свому середущому бізі має дуже вузький просмик — „горло" — крізь який не пройде більша маса води. Горло міститься у високих скелястих горах, яких людині не сила усунути. З огляду на те система великих гребель і валів у відповідних місцях має стримати розлив води на величезні простори, де дотепер в повенях гинуло сотні тисяч, а навіть мільйони людей.

В КИЄВІ ЗАСУДИЛИ С. ЗУБКА

Київ, Україна. — Черга судів і засудів не кінчиться в СССР проти вільнодумаючих людей. Майже кожен тиждень приносить новий процес і, очевидно, новий присуд на довгі роки тюрми. В Києві останньо засуджено Станіслава Зубка, а в Москві Фелікса Сереброва.

Суд над С. Зубком належить до того нового типу судів в СССР, коли органи КҐБ фабрикують фальшиві обвинувачення в кримінальних злочинах та підставляють свідків з-поміж своїх секретних співробітників, або звичайних застрашених і шантажованих громадян. Той тип судів є менш популярний у Москві, чи навіть у Ленінграді, де перебуває багато чужинців і легче можна не лише виявити, але й передати у світ вістки про фальшиві обвинувачення та про перебіг судової розправи, яка як правило кінчиться таким присудом, якого вимагає прокуратор, тобто КҐБ.

Зубко вніс прохання до відповідних урядових чинників, щоб йому було дозволено виїхати за кордон. Це був його злочин і фактична підстава суду. Але тому що за таке не судять, то в нього в хаті в часі ревізії міліція й органи КҐБ „знайшли" пістолю і наркотики (гашиш). Це власне виявило, що цілу справу фабрикували органи КҐБ. В СССР посідання пістолі це „злочин злочинів", за таке слідство тягнеться роками, бо поліція шукає тайних організацій, шпигунських сіток тощо при такій нагоді. А присуди в таких випадках ідуть в десятки років. Тимчасом Зубко отримав за пістолю та ще й до того з наркотиками чотири роки тяжких робіт. Після проголошення того присуду, в суді, а відтак в місті зразу всі заговорили, що це „підроблене діло.".

Сереброва судив суд у Москві за те, що він збирав матеріяли про надужиття совєтської медицини, а зокрема психіятрії і психіятрів для розправи з політичними противниками, або взагалі невигідними для режиму людьми. Серебров признався на суді, що він написав звіти про такі надужиття для Комісії розслідів вжитку психіятрії для політичних цілей, та що писав в тій справі листи до Мадридської конференції, яка саме тепер відбувається. В листах до Мадридсько конференції він вказував на випадки переслідування громадян СССР совєтською владою і комуністичною партією за їхні політичні погляди, незгідні з марксистською доктриною. Це прокуратура склясифікувала, як „антисовєтську пропаґанду", а суд засудив його на чотири роки важких робіт та п'ять років заслання.

В Америці

ЛУЇЗІАНА буде тепер другим стейтом в Америці після Арканзо, де навчатимуть учнів у публічних школах, поруч Дарвінової теорії еволюції, також про Боже походження світу. Новий закон про це підписав губернатор стейту Дейвид С. Трін у вівторок, 21-го липня, ц. р., і він ввійде в життя в 1982 році. Нова шкільна дисципліна називатиметься „науковий креаціонізм". Згідно законові, який вводить „науковий креаціонізм" у шкільні програми, кожна кляса в публічній школі, в якій навчають дітей теорії еволюції Черлза Дарвіна, повинна уділити рівну кількість годин на пояснення, що базуються на понадприродному втручанню в постання життя на землі. Як і треба було сподіватися, Американська спілка цивільних свобід вноситиме відклик до суду проти того закону, хоч він спирався на бажання більшости законодавців у стейтовій леґіслятурі і більшости населення стейту.

Спілка закидає новому законові „неконституційність", бо, начебто, закон діє проти відділення Церкви від держави. Противники „наукового креаціонізму" вказують не тільки на „ідеологічні" застереження, але також твердять, що таке нововведення буде дуже коштовне, бо коштуватиме стейтові сім мільйонів долярів: закуп нових книжок для бібліотек, вишкіл вчителів згідно з напрямними нової дисципліни і купівля кожному учневі підручника за 13 дол. Підручник про „науковий креаціонізм" вже видано в Сан Дієґо видавництвом „Лайф Пресс".

У КОНҐРЕСІ ДАНО „ВІДСІЧ" Президентовій програмі модифікації програми соціяльного забезпечення, коли голосами 405 до 13 Палата Репрезентантів ухвалила незобов'язуючу резолюцію про мінімальний рівень для грошових мінімальних сум, що їх тепер дістають сеньйори-громадяни. Цей мінімум тепер становить 122 дол. місячно. В Сенаті того ж дня, вівторок, 21-го липня, цей мінімум недоторканости суми соціяльного забезпечення було відкинено відношенням голосів 52 „за" і 46 „проти". Президент Роналд Реґен і його економічні дорадники і далі вважають, що на довшу мету пропозиції Білого Дому щодо всіх цих зменшень у бюджеті дадуть велику і тривалу користь для всіх громадян ЗСА, включно з сеньйорами-громадянами, які з новими зрізуваннями бюджету для соціяльного забезпечення не погоджуються.

ДЕПАРТАМЕНТ ОБОРОНИ ідентифікував 21-го липня залишки тіл трьох американських вояків фльоти і летунства, що їх В'єтнам два тижні тому передав ЗСА. Були це зістрілені над Північним В'єтнамом — командир Роналд Дадж з Олимпії, Ваш., родина якого живе в Сан Дієґо; лейтенант Стефен Масселмей з Тексаркани, Тексас, літак якого був збитий 10-го вересня 1972 року, і капітан Ричард вен Дайк з Солт Лейк Сити, Юта, літак якого збито 11-го вересня 1968 року. Тлінні залишки цих вояків передали американській делеґації в Ганою 7-го липня відповідні в'єтнамські чинники під час періодичних візитів, що відбувалися для урґування В'єтнаму в його розшуках тіл пропалих без вісті американських вояків від закінчення в'єтнамської війни вісім років тому. Після ідентифікації переведено досліди над залишками тіл у військовій лябораторії в Гаваях.

КАЛІФОРНІЯ подала скаргу до Найвищого Суду, вимагаючи відкликання карантину, що його наклали на її овочі п'ять стейтів — Тексас, Флорида, Південна Каролайна й Алабама — у зв'язку з масовою появою в городах і садках Каліфорнії шкідливих мух. Це прохання каліфорнійський уряд обґрунтував тим, що карантин є „нерозсудливим тягарем для міжстейтової торгівлі". Урядові кола твердять, що карантин був непотрібним для захорони здоров'я і безпеки мешканців цих п'ятьох стейтів. Ці стейти, побоюючись, що нищівні мухи, що швидко розплоджуються, можуть перекинутися і на їхні жнива, створили на кордонах з Каліфорнією перевірні пункти для каліфорнійських овочів. Суд засідатиме у цій справі у п'ятницю, і на цю дату суддя Воррен Бирґер запотребував від Департаменту справедливости і п'ятьох стейтів подати їхню опінію щодо цієї справи. Вміжчасі федеральний суддя в Далласі тимчасово відтягнув заборону на каліфорнійські овочі

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 65¢ a month. Change of address — 50¢. Make checks or money orders payable to "Svoboda".
Postmaster: Send address changes to "Svoboda", P.O. Box 346, Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, допучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу 65¢ міс. За кожну зміну адреси — 50¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Гідна постава

Серед того заколоту в українській громаді в діяспорі, зокрема в З'єднаних Стейтах, який завів громаду в сліпий кут і з якого трудно знайти вихід, сталася подія, яка радує серця усіх наших громадян, бо доказує, що добро є таки вище за зло і що правда таки переможе гіпокризію і брехню.

У короткій заяві, що займає буквально 27 рядків друку найвищі достойники — ієрархи Української Католицької та Української Православної Церков в Америці і Канаді заявили, що вони, ці Церкви, спільно відзначатимуть і святкуватимуть у 1988 році тисячоліття хрищення Руси-України. Знаємо, що й провід Української Євангельської Церкви так само патріотичний і приєднається до святкування, яке буде всенародним, не тільки церковним.

Як держава складається з території, народу і влади, так само Церква складається з віри, ієрархії і вірних. Україна втратила свою державність, бо не стало компонента рідної влади, — Церква зберегла всі три компоненти, на яких спирається. Український нарід був завжди побожний, вірний християнській вірі — в історії Української Християнської Церкви є світлі постаті і це ласка Господня, що й тепер, в час „великої смути" в українській громаді у проводі українських Церков поза Україною стали ієрархи, мужі, свідомі — як самі заявляють — „превеликої відповідальности перед Богом, Христовою Церквою і Українським Божим Народом", тому стверджують „необхідність спільно святкувати цей небуденний історичний ювілей нашого українського народу". Це насправді великий ювілей, який стверджує, що вже тисяча років тому український нарід приєднався до християнізму з його святими законами.

Усі речі роблять люди, ніщо не діється само, автоматично, без волі керівних мужів і жінок, які обдаровані тими дарами, які потрібні, щоби творити великі речі. І коли не стає таких мудрих мужів і жінок, які знають, яка їх відповідальність перед Богом, Церквою і народом, тоді настає власне розлад, тоді не стає того чинника, який є підставою сили народу, — тієї єдности, якої прагнемо дістати від Господа. Дивними і непередбаченими стежками веде рука Господня нарід. І це насправді ласка Господня, що ось у проводі наших Церков опинилися ієрархи, які свідомі своєї відповідальности перед Богом, Церквою і народом та керуються отим найвищим благородним критерієм, вищим від персональних і групових амбіцій, вищим від міражу якоїсь фіктивної на поселенні серед чужомовних країн влади, вищими від усього, що забуває, що „в єдності сила народу".

Відвідини нового Митрополита Української Католицької Церкви в Америці у Бавнд Бруку, Митрополита Української Православної Церкви і ревізита цього останнього — це були мудрі, похвали гідні докази відповідальности тих мужів. Їхня нарада спільно з провідниками обох Церков у Канаді і заява про спільне відзначування тисячоліття українського християнства, було потвердженням їхньої щирої постанови діяти в дусі екуменізму. І своєю останньою спільною заявою про „конечність" спільного святкування ювілею християнізму в Україні вони мотивують терпінням українського народу, якщо їх він пережив на протязі своєї довгої історії. Треба прославляти наших Владик, що вони не визнають розмежування Церкви від народу.

Теократизм типу того, що панує в Ірані, де проповідники віри в Аллаха водночас масово розстрілюють своїх дійсних і уявних політичних противників, так само шкідливий і злочинний, як атеїзм, який є нерозривною частиною системи в Совєтському Союзі. Але гін людини вірити у щось вище понад те, що наказує безбожницька влада, звела до банкрутства безбожницьку пропаґанду в СССР. І не тільки в Польщі Церква сильніша за панівний комунізм. Американський уряд тільки тоді рішився повернути комуністичній Мадярщині переховувану в ЗСА корону св. Степана, коли переконався, що мадярські комуністи так само почитають ту національно-релігійну реліквію, не менше, як і противники їхнього режиму та що вивезення Москвою тієї реліквії спричинило б в Мадярщині революцію.

Наша спільнота в Україні і поза нею вдячна нашим Владикам за їхнє мудре рішення, наша спільнота вдячна, що вони свідомі, що Церква мусить бути найтісніше пов'язана з народом і тому свідомі, що наші традиційні Церкви мусять бути сповнені глибокого патріотизму. Це велика потіха у нашому теперішньому громадсько-політичному розґардіяші і всі світські громадяни-патріоти повинні піти за прикладом Владик та не тільки співати в церквах „Боже нам єдність подай", але діяти в дусі єдности.

Роман Рахманний

ДИЯВОЛЬСЬКА АЛЬТЕРНАТИВА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ

IУ

Відколи Москва підступно придбала таємницю виробництва атомних бомб, відтоді становище українського народу на рідній не своїй землі погіршилося. З того часу українці живуть у зловісній тіні неминучого ядерного вибуху над важливішими міськими й індустріяльними центрами на своїй справжній Батьківщині.

Експансіоністські прагнення кремлівських володарів з метою заволодіти всією земною кулею неминучо втягають Україну в чужий для неї збройний конфлікт з великодержавами Заходу, а зокрема з Америкою. Той конфлікт наближується дедалі швидшими темпами і сьогодні вся українська територія знаходиться у радіюсі потенціяльного діяння не лише міжконтинентальних але й також середніх ракет із ядерними боєголовками.

В той час, коли політики й стратеги Заходу мізкують над тим, якби їм відвернути чи принаймні обмежити обсяг того збройного конфлікту із застосуванням атомної зброї, тоді кремлівські володарі не морочать собі голови ані кількістю жертв їхньої аґресорської політики, ані тим, що думає і чого прагне український народ.

Керівники самооборонних протизаходів цим намірам Москви так в Америці, як у Великобританії, Франції і Західній Німеччині мусять хоч-не-хоч зараховувати український народ і його територію до всього совєторосійського воєнного потенціялу — вояцького, індустріяльного і ресурсного.

Таким чином, український народ знайшовся — немов той Іван з народних казок — на страшному, диявольському роздоріжжі. „Триматимешся лівого шляху — напевно пропадеш", разом з великою кількістю поневолених Росією народів... „Ступиш направо — не повернешся", бо ж на цій дорозі загрожує тобі зброя масового знищування, навіть за т. зв. обмеженого ядерного удару.

Третій вихід можливий

Тож, чому українцям не вибрати третього шляху самостійницького напрямку. Адже втратити можуть вони тільки небезпеку цілковитої загибелі, а здобути можуть дуже багато: збереження при житті основної фізичної маси українського народу на своїй історичній землі.

Це означає, покладатися тільки на власні сили, на свою ініціятивність та наполегливість у здійснюванні єдиноспасенного пляну всіма фібрами свого національного організму.

Українські патріоти в Україні та політичні в'язні по російських місцях свого ув'язнення повинні б негайно виразніше оформити свої вимоги щодо прагнення українського народу жити власним від Росії незалежним життям. Дотеперішні тактичні ходи, з вимогами „привернення прав людині в Совєтському Союзі" тощо, тільки послаблюють українську національну позицію у міжнародному житті. Чужоземний атомно-озброєний світ мусить врешті дізнатися й повірити, що український народ прагне відновлення своєї самостійности і відмовляється бути „співвинуватцем" у злочинах Москви, а зокрема у злочині підготови й виконання ядерного нападу на Захід.

Українські політичні еміґранти через свої політичні установи, і нащадки українських поселенців та еміґрантів через свої громадські організації у державах Заходу мусять розвинути негайну й розширену акцію за доведення тієї вимоги з України до відома керівних кіл Америки та її союзників у системі НАТО. Наша молодь у цих державах може багато допомогти в цій акції своєю безпосередньою участю в роботі СКВУ і крайових організацій та церковних структур.

Масове самоусвідомлення

Незмінну роботу може виконати і виконає патріотичний загал громадян українського народу в демократичних країнах Заходу. Через особисті зв'язки, усно і листовно, надсиланням газетної інформації та радіоповідомлень своїм рідним і знайомим в Україні, Польщі, Чехо-Словаччині, Румунії, Югославії та навіть у Росії треба довести до їхнього відома дані про смертельну загрозу для них від назріваючого атомного конфлікту між Росією та Америкою.

Маси українців та українок в Україні та у всьому Совєтському Союзі повинні ознайомитися з тією небезпекою, що виникає не лише від можливого удару атомними бомбами і стрільнами із Заходу, але й також від радіяції, що постає внаслідок дедалі більшого вживання термоядерної енерґії у Совєтському Союзі. Навіть т. зв. мирне застосування енерґії там спричинює численні захворювання, про які — як звичайно про інші катастрофи — совєтська преса, телевізія і радіо ніколи не згадують. Військове випробування тієї зброї масового знищування спричинює нові жертви в людях і шкоди в навколишньому середовищі, на що московська влада ніколи не звертає уваги.

Наші земляки в Україні (а в тім і громадяни інших національних республік під російським ярмом) повинні усвідомити, що їхні сини й дочки являють собою тіль-

(Закінчення на стор. 3)

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ

Редаґує Лев Яцкевич

Поворот до залізничного транспорту

Хоч, як це звучить парадоксально, але автомобіль, що в першій половині XX сторіччя здетронізував залізницю з її панівної ролі у світі, тепер стає поштовхом до її відродження.

У більшості індустріяльно розвинутих країн світу, романтична залізниця, яку здавалося б поступ технології, притрусив порохом забуття, починає тепер свою другу молодість. Ця магічна метаморфоза стала можлива, у висліді щораз вищих цін за термодинамічне пальне, щораз більшого забруднення довкілля та щораз частіших автомобільних випадків. У той спосіб, нежданно, перед забутою людьми залізничою попелюшкою відчинилися нові можливості розвитку, зумовлені докорінною модернізацією швидкости їзди.

Найскоріше та найкраще за всіх, розв'язала ці проблеми Японія, що, дослівно, перебудувала цілу мережу залізничих рейок, виелімінувавши їх великі закрути, підноси і похили. Крім цього Японія замінила парові льокомотиви, електричними, а малі, зношені вагони, великими, повітродинамічними вагонами, в яких пасажири не відчувають ані стукоту коліс, ані коливань вагону. Проте, загально, найбільшим осягом уважають те, що їхні модерні поїзди досягають швидкости поверх 200 кілометрів на годину.

Слідом, за Японією крокує Західня Европа, що також модернізує свою рейкову залізничу мережу, довжиною 5,200 кілометрів, що пов'язує та включає залізничі лінії Париж-Ліон з відногами, що ведуть до Бельгії, Мюнхену, Штутгарту, Риму, Фльоренції, Медіоляну та Больоньї. Ті всі поїзди належать до категорії швидкісних поїздів, швидкість яких дорівнюється 200 кілометрів на годину.

До категорії цього типу залізниць зараховують також японську залізницю „Токаїдо", звану популярно „Блакитним експресом" (із-за блакитної барви вагонів), на відстані між Токіо та Осака. Швидкість „Токаїда" становить 290 кілометрів на годину, швидкість поїздів, на лінії Париж-Шербурґ-Канн, 260 кілометрів на годину, а швидкість „Амтреку" в ЗСА на лінії Ню Йорк - Бостон, 272 кілометрів на годину, а на лінії Вашінґтон-Ню Йорк, 260 кілометрів на годину. Ті величезні швидкості нових, модерних залізниць, стали дійсністю, не тільки у висліді кращої побудови залізничих рейок та кращої стабільности вагонів, але також із-за впровадження до них нової системи автоматичного, електро-магнетного гальмування. Декілька років тому, встановлено у Франції новий рекорд швидкости турбінного поїзду, що в часі пробної їзди досягнув швидкости 310 кілометрів на годину. Франція, до речі, це єдина країна в Европі, що продукує турбінні поїзди на експорт.

Турбінні поїзди становлять тепер велику конкуренцію для поїздів з рушійною електричною силою, від яких вони дешевші, та для поїздів з рушійною силою моторів внутрішнього згоряння, від яких вони багато швидші. Такі турбінні поїзди їздять уже в ЗСА, на лінії Бостон-Ню Йорк. Спроби з турбінними поїздами проводять тепер також у СССР та Японії.

Але приклонників швидкої їзди вже не вдоволяє швидкість 260 кілометрів на годину. Однак цього роду швидкість вимагає відходу від традиційної форми залізничих рейок, залізничих вагонів та льокомотивів. Спорудники залізниць продумують тепер над можливостями поїздів, що їхали б на повітряній, чи магнетній подушках.

І знову, перед в тій ділянці ведуть не ЗСА, а Франція, що недавно збудувала першу мережу таких „подушкових" рейок на відстані Париж-Орлеан, на якій поїзд досягає швидкости 310 кілометрів на годину. Поруху цьому поїздові дає потужний пропелер, а його льокомотив і вагони порушаються по залізобетоновій рейці, що має форму оберненої літери „Т".

Сьогодні ще важко передбачити, який тип, чи метода залізничого транспорту візьме верх та стане панівною у світі; одне, проте, певне, що ми передчасно влаштували йому похорон, а він святкуватиме ще свій ренесанс.

ВАРШАВСЬКЕ РАДІО офіційно повідомило, що працівники ЛОТ, офіційної летунської лінії в Польщі, зрезиґнували зі страйку, осягнувши компроміс з урядом. Як заявив у радіо речник профспілки працівників ЛОТ — „компроміс є тільки частинний", але, як видно, він задоволив робітників і вони разом зі своєю профспілкою рішили відкликати заповіджений страйк. Так само радіо повідомило, що переговори між профспілкою портових робітників балтицьких портів і державними представниками довели до відхилення загрози страйку портових робітників.

ЗАХІДНІЙ БЕРЛІН має знову клопіт з повітряним піратом. 21-річний поляк з Катовиць стероризував ґранатою й пістолею обслугу літака Антонов-24, який належав до польської державної летунської лінії і змусив пільота приземлитися на летовищі в Західньому Берліні, Темпельгоф. Літак був у дорозі з Катовиць до Ґданьска.

Дора Рак

ПРОЛОМ У ДВІСТІРІЧНІЙ ТРАДИЦІЇ

Найвищий Суд Америки, знаний під назвою інституції „дев'ятьох мужів", або „дев'ятьох побратимів", а навіть під епітетом „дев'ятьох стариків", вкоротці змінить назву на „вісім" плюс одна посестра.

Президент Реґен, іменуючи на найвищий суддейський пост жінку — Сандру Дей О'Коннор — сповнив обіцянку, дану в передвиборчому періоді. Можливо, мав він й інші мотиви, а саме з'єднати собі прихильність активного американського жіноцтва обох партій, котре за теперішнім підрахунком ставиться доволі неґативно до його адміністрації, бо не знаходить підтримки для своїх домагань.

Іменування жінки на престижеве і впливове становище судді Найвищого Суду — це історична подія, бо вперше на протязі 191 року існування цієї інституції жінка по відході на емеритуру судді Поттера Стюарта, займе його місце. А це рівночасно є великий здобуток для американських жінок. Американські жіночі організації такі, як: Крайова Організація для Жінок, що має 125 тисяч членок, і Жіночий Політичний Кокус двопартійна політична організація з 35-тисячним членством, раді з номінації Сандри Дей О'Коннор, хоча це не вичерпує їхніх інших домагань. І тому, Лиз Карпентер, одна з провідниць, на конвенції Жіночого Кокусу, сказала: „Дякуємо, пане Президенте, але на тім не можна затриматися". Між іншим є ще домагання дістати більше позицій сеньйорської кляси в Білім Домі, бо досі Президент призначив усього 42 жінки на 400 місць, при чому немає у цій адміністрації ні одної жінки в кабінеті, значить секретаря котрогось департаменту (Джін Кирпатрик має кабінетний ступінь, але як амбасадор до Об'єднаних Націй). Також зближається остаточний реченець — до кінця червня 1982 для ратифікації поправки до Конституції про „Рівні Права" („Era" - Equal Rights Amendment), коли то треба дістати ухвалу ще трьох стейтів, що не буде легко з огляду на неґативне становище партії, адміністрації та опозиції різних груп. Можливо, що жінки, використовуючи номінацію жінки до Найвищого Суду, зможуть вплинути на зміну опінії в неприхильних досі стейтах. Але рівночасно треба мати на увазі, що номінації (і ратифікації ERA) противляться жінки з групи Филис Шлафлі та сильна коаліція консервативних сил і угруповань, що їх окреслюють збірною назвою „Морал Маджориті".

Номінат — 51 річна Сандра Дей О'Коннор, жінка адвоката і матір трьох синів, член республіканської партії, за професією — правник; стейтовий сенатор в Арізоні в роках від 1969 до 1974, суддя Вищого Стейтового Суду в Арізоні від 1975 року, а в 1979 році губернатор іменував її на суддю апеляційного суду цього ж стейту. Як інформують, вона не пов'язана з ніякою ідеологічною групою, а її політична філософія — поміркованo-консервативна. Все ж противники її номінації відгребали з часів її сенатської леґіслятивної праці деякі факти, що мали б вказувати на її прихильність для сучасного американського жіночого руху чи деяких суспільних явищ, і пов'язаних з ним домагань. (Наприклад ERA, аборти).

Американська преса обширно розписується на тему цієї історичної номінації, а політичні коментатори (Гю Сиді, Дж. Крефт, Дж. Кильпатрик, К. Рован й інші) прихильно її оцінюють, стверджуючи, що прийшов час зробити в суді місце для першої жінки, так як перед тим іменовано „першого" жида, чорного чи католика. Який же великий поступ осягнули американки в правничій професії, яка тепер нараховує понад 50 тисяч осіб, якщо порівняти, що не так давно, в 1868 році Мойрі Бредвел відмовлено дозволу практикувати право, бо, мовляв, жінці не годиться така професія. Яку ж довгу дорогу пройшли американські жінки в змаганні до рівних прав.

Як заіснував Найвищий Суд і де джерело його сили і поваги. Американська Конституція з 16-го вересня 1787 року в артикулі III установила Найвищий Суд як третю галузь у державному устрою і розподілі влади. Покликаний до життя Конґресом (у Філядельфії) на підставі Судівничого Акту, почав діяти від 1790 року в складі шістьох осіб: головного судді і п'ятьох асоційованих суддів, що їх іменував Джордж Вашінґтон, перший Президент Америки. Конґрес зміняв число суддів із різних причин, головно партійно-політичних, а деколи й тому, щоб не дати змоги урядуючому президентові йменувати своїх однодумців. І так в 1801 році це число зменшено до п'ятьох осіб, а в 1802 році змінено на шість, а в 1807 році — на сім, 1837 році — на дев'ять, 1863 — на десять, 1866 — на сім, а від 1869 року знову на дев'ять суддів. Це число зобов'язує досі, дарма, що в 1937 році президент Френклин Д. Рузвелт запропонував збільшити число суддів до п'ятнадцяти, щоб цим самим назначити осіб, прихильних його економічним і соціяльним реформам. Сенат, одначе, відкинув проєкт (70 до 20), зберігаючи вже вкорінену конституційну традицію і респект до Найвищого Суду — як ненарушимої твердині справедливости.

(Закінчення на стор. 4)

„УКРАЇНСЬКІ ЕЛЕМЕНТИ В НАШІЙ СВІДОМОСТІ"

I

Польський орган „Пломєнє" („Полум'я"), який виходить при ЗСМП (Звйонзек Соціялістичней Млодзєжи Польскей) у Варшаві, помістив у числі з неділі, 15-го березня ц.р., звідомлення з панелю, що його перевели спеціялісти з українського питання, поляки і українці.

В дискусії взяли участь: Евстахій Лапський, українець, член редакції мови Польського радіо, поет і перекладач; доцент д-р Флоріян Неуважний, українець, голова Катедри української філології Варшавського університету; д-р Ришард Торжецький, член Інституту історії Польської Академії наук і автор праці „Українське питання в політиці Третього Райху", поляк; Антін Середницький, українець, історик літератури і редактор „Українського Календаря", що виходить у Варшаві; Мирослав Вербовий, українець, головний редактор „Нашого Слова" і віцепрезидент Українського Суспільно-Культурного Товариства у Варшаві; і ред. Броніслав Туміловіч, поляк, член редакції „Полум'я", який проводив панелем і опрацював матеріял для преси. З огляду на важливість тематики, передруковуємо дискусію в перекладі д-ра В. Душника на українську мову. — Ред.

„Пломєнє": Вийдім може з твердження, що в поточній свідомості пересічного поляка Україна і українська культура є темою досить туманною, щоб не сказати підозрілою. Так ad hoc він може назвати дві постаті з України — Хмельницького і Шевченка. Невже це вистачає? Які є причини цієї невипадкової хиби незнання? Чи може українська культура не заслужила собі на широке розповсюдження?

Флоріян Неуважний: Це є, мабуть, аксіоматичним, що кожна культура, кожний народ завжди існує в симбіозі і осмозі з іншими. І такому полемічно поставленому питанню здецидовано заперечує факт існування в польській культурі поняття „української школи", до якої входили, між іншим, Антоні Мальчевський, Северин Ґощинський, Богдан Залеський, що вже видається досить характеристичним...

Мирослав Вербовий: Воно в останньому часі взагалі заперечуване, як поняття, так і назва.

Ф. Неуважний: Так тільки на Конґресі польської науки цей факт був арґументом, який промовляв за дуже глибокими, не завжди виявленими впливами української культури на польську культуру. Інші приклади: Сєнкевіч, Крашевський, Словацький були чейже надхнуті Україною, а згадую про письменників, скромно висловлюючись, досить відомих. Були й інші, як Теодор Томаш Єж, який вже належав до „української школи". Я вже не кажу про польську лексику, де тут і там є українізми, не завжди усвідомлені. Я є тієї думки, а займаюся не лише українською літературою і культурою, але взагалі слов'янськими культурами й літературами, — що поляки за правом певного парадоксу найменше знають своїх найближчих сусідів. Це є теза, потвердження якої знаходимо стало в наших контактах як з українською культурою, так і з культурами білоруською, литовською, а прецінь були це культури, які увійшли тривало в польську свідомість. Думаю, що не можна розглядати польської культури в стислій ізоляції від культур сусідів, і то близьких, слов'янських сусідів. Не говорю вже про німців, яких, поза поверховими враженнями, також добре не знаємо.

Евстахій Лапський: Можливо, що теорія, що ми начебто кружляємо під культурним оглядом в римській орбіті, перешкоджає нам прийняти тривалі вартості, що повстали і повстають на ґрунті „Близького Сходу", як зі сльозою в оці говорив про Україну Ярослав Івашкевич.

Ришард Торжецький: Практично немає добре опрацьованих аналіз польсько-українських і українсько-польських відносин, а тим більше синтез, в яких був би обговорений вплив цілої польської культури на українську і навпаки. Річ вимовна: якщо можна при великому вкладі праці дошукатися в фаховій літературі аналізи впливів польської культури на українську, то протилежне нечувано тяжко знайти, — властиво в мові польській цього нема, тут уникається досліджування таких тем...

Е. Лапський: Тут є велетенський психічний опір.

Антон Середницький: Одначе, з багатьох різних причинкових праць, друкованих у нас і в СССР по-польськи й по-українськи, виходить, що польська культура просякла у всіх її царинах українськими елементами, наприклад, малярі, як Хельмонський, Станіславський, фолкльористи Колберґ, Нюман, Залєський і багато інших, — всо вони проявляли зацікавлення в культурі, яку визнавалося, яка була чимсь важливим, і не був то складник, що ним погорджують або його недобачають.

Е. Лапський: Історики, спираючись на різні старі теорії, неґували національну свідомість українців майже до останніх часів і суґерували, що певні ідеї були принесені якщо не з Царгороду, з Відня, з Берліну, то відомо, український нарід не здобувся на вироблення національної свідомости з нутра нації. Поширювання цих теорій послабило розуміння справи, а справді, коли мова йде про українську державну свідомість, то вона зродилася вчасніше від народної свідомости, бо цілий український епос свідчить про те і також історичні пісні, думи тощо. Проф. Пігонь сильно наголошує вчасність цього явища у цих слов'ян.

Рівнож трактування козацьких воєн виключно як селянських повстань суґерувало, що все це діялося в рамках одного (державного) організму, що це були просто домашні війни в „Польщі". Це не були домашні війни, але змаг, в якому народжувалася українська свідомість. А коли йдеться про українську мову, то немає великих розбіжностей діялектів навіть на польському етнічному просторі, що свідчить про якусь однородність, моноліт. Ми, отже, в загальному, далі уважаємо, що Україна є весь час якась... Так як сказав Братковський в „Житті Варшави" — „те, що існує невиразно, взагалі не існує..." Чи справді так? Що за недовір'я!

„Пломєнє": Чи це недовір'я є причиною незнання, чи — теж колії історичної долі, які не сприяли пізнанню.

Ф. Неуважний: Ставлю наступну тезу, що у своїй перевазі наша культура і походження нашої культури є шляхетсько-кармазинове, що плебейські елементи були завжди у меншій мірі помітні у нашій культурній традиції.

(Продовження буде)

ПІД ЧАС ПОМИНАЛЬНОЇ СЛУЖБИ БОЖОЇ за жертви катастрофи в Гает Рідженсі готелі в Кензас Сіті, що відбулася 21-го липня у католицькій церкві прочитано „щирі молитви і особисте благословення" від Папи Івана Павла II.

Пролом у двістірічній...

(Продовження зі стор. 2)

За своєю структурою Найвищий Суд сповняє подвійну ролю — і як судівнича і як політична інституції, — виконуючи приділені йому завдання Констуцією і Судівничим актом. Суд діє як найвища апеляційна установа і як інтерпретатор конституції та законів і статутів, рішаючи про їх згідність з постановами конституції, і про розподіл компетенцій поміж федеральним урядом і стейтовими урядами.

Такий засяг компетенції - теоретично ставить Найвищий Суд,як одну із трьох рівних галузей, — вище Конгресу,як легіслятивного тіла, та вище екзекутивної влади уряду Президента. Своїми рішеннями Суд може впливати на напрям у розв'язці соціяльних проблем та індивідуальних вольностей і прав, залежно від складу і особистих поглядів суддів: консервативних, ліберальних, чи поміркованих. Тому то й називають Найвищий Суд „сумлінням народу" та „живим голосом Конституції".

Рішення Суду, які проходять звичайно більшістю (вистачає відношення 5 до 4!), є остаточні, безапеляційні. Ритуал поступування є оточений таємницею, наради є тайні і лише формальні опінії (також меншости) є подавані до публічного відома. Все ж недавно поза куліси мітичности пощастило заглянути двом письменникам, які описують події і відхиляють заслону діяльности суду на протязі одної минулої декади (Woodward, Bob and Armstrong, Scott „The Brethren", Simon and Schuster, New York, 1979).

Сила і повага Найвищого Суду сягає початків народження американської державности та інтенції її основників. Знову ж надане президентові право іменувати суддів „на життя" дає йому змогу посередньо впливати на напрямок Суду навіть на довгі роки по закінченні своєї каденції. Не дивно, отже, що амбіцією кожного президента є назначити суддю, бо вибирає його з-поміж своїх прихильників, зі своєї партії та із зближеною до своєї філософією. У теперішньому складі Найвищого Суду є судді, що їх назначили попередні президенти — по одному із каденції Президентів—Айзенгавера, Кеннеді, Джансона і Форда та чотирьох, що їх іменував президент Ніксон, отже шістьох з республіканської партії і двох демократів (це, одначе, не значить, що судді діють по партійній лінії).

А тепер прийшла черга на президента Реґена скористатись приналежним йому правом номінувати 102-го з черги суддю (від початків існування Суду), а номінуючи жінку, мабуть,першу на такім пості в цілому світі, переломив довголітню традицію, а то й дискримінацію.

Довга процедура після номінації вимагає перевірки номіната (і родини) федеральним слідчим бюром, переслухань в сенатській судівничій комісії, поки справа прийде на пленум Сенату для його „поради і згоди". А покищо пані О'Коннор складає куртуазійні візити сенаторам на „столичній горі", дає пресові інтерв'ю, і приготовляється до переслухання, де готова боронити свої погляди та рішення у минулому.

Немає сумніву, що її номінацію апробують, а „браття" з Найвищого Суду приймуть її беззастережно, приготовані, що з приходом жінки — в двістіріччя атмосфери суду прийде свіжий, відмолоджуючий подих. Сандра О'Коннор заразом й висококваліфікована, професійно - компетентна особа, тому можна припускати, що в майбутньому оцінка даних ситуацій, до яких їй прийдеться зайняти становище у Найвищому Суді — як правника, жінки і людини — причиниться до цього, щоб у цій країні панувала „рівна справедливість перед законом", а перемога над довголітньою традицією — відчинить і промостить дорогу дальшим „рівним правам чоловіків і жінок".

Диявольська альтернатива...

(Продовження зі стор. 2)

ки статистичні дійові цифри у розрахунках кремлівських стратегів світової революції. Українці мусітимуть незабаром гинути безіменно і на фронтах Західньої Німеччини, Нідерляндів, Балканського півострова, і на китайському прикордонні за чужу, російську справу так, як гинули їхні предки за злощасного Сталіна і його попередників царів.

Знаючи свою ролю „бойового вершника російської імперії" в кожній епосі, українці у збройних силах Совєтського Союзу, в індустрії, в цивільній обороні та в державній адміністрації можуть (у вирішальній хвилині) зірвати головні пляни Кремля. Бо ці пляни — це злочин проти всього людства, а зокрема проти українського народу, який призначено на масове винищення.

Батьки й матері, брати і сестри українського роду в кожній галузі совєтської великодержавної структури (військовій і цивільній) повинні дбати про безпеку своїх єдинокровних братів і сестер, ще до вибуху атомної війни. А в „останню тяжку мінуту", коли в атмосферу і стратосферу Землі мають шугнути смертоносні птиці — атомні ракети, вони повинні б подати пораду й помічну руку всім іншим людям українського роду, бо доля їхня — однакова і потреба та сама: спастися від знищення, яке на їхню рідну землю стягає чужинний поневолювач — російський імперіяліст.

Ключ до свободи народів

Заходами самозбереження і взаємозберігання та активним протидіянням чужоземній політично-військовій системі, що їх здійснюватимуть усі члени нашого народу в кожній ситуації, можна буде зменшити розміри знищення і кількість українських жертв. Але треба бути свідомою нацією, що у свій самооборонний крутіж притягає до подібних заходів також інші національності в російській „тюрмі народів". Литовці, латвійці, естонці, білоруси кавказькі та азійські народи Совєтського Союзу ждатимуть на український приклад.

Значить, треба усвідомити, що Україна — це ключ до визволення народів. Одначе на перешкоді цьому конечному процесові самоусвідомлення українських народних мас далі стоїть традиційна російська система контролю зібрань, преси і взаємоінформації та всі засоби совєтської внутрішньої дезінформації. Українську людину на рідних землях та у всьому Совєтському Союзі тримають у темряві нерозуміння своєї ситуації в кожному аспекті. Ось чому таке велике значення для них мають навіть дрібні й випадкові дані про зростаюче напруження між совєтською Росією та демократичною Америкою і про загрозу, яка нависла над головами батьків і матерів, дітей і старих людей українського роду.

Бо ця інформація може спонукати їх усіх до самозберігальних заходів і протидій, що в останній хвилині спроможні вирішити питання, бути українському народові в живих чи в мертвих.

Українська громадськість у вільному світі повинна також відчути і зрозуміти свою власну диявольську альтернативу: доведе вона потрібну інформацію до відома українських народних мас чи відкладе її „на завтра", коли вже буде пізно. Відповідь на це запитання дасть кожен читач у своїх думках.

В ДРУГУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

сл. п.

Д-ра ДМИТРА КАПІТАНА

Мужа моєї Товаришки

жертвую 50.00 долярів

на ВИДАННЯ КНИЖКИ ПРО ГОЛОД В УКРАЇНІ

Марія СТЕФАНІВ

1-ий Відділ Союзу Українок Америки

ділиться болючою вісткою з Членами Товариства та Українською Громадою, що дня 20-го липня 1981 р. в Ню Йорку, відійшла у Вічність

бл. п.

КАТЕРИНА ПЕЛЕШОК

Почесна Членка Союзу Українок Америки, Почесна Голова 1-го Відділу СУА, заслужена громадська діячка.

•

Опечаленій Родині Покійної складаємо найщиріші вислови співчуття.

УПРАВА І ЧЛЕНКИ 1-го ВІДДІЛУ СУА в НЮ ЙОРКУ

ПОДЯКА

Волею Всемогучого Господа, в п'ятницю, 3-го липня 1981 року в Детройті, Міш., відійшов від нас у Вічність, наш Невіджалуваний МУЖ, ТАТО, ДІДО І БРАТ

св. п.

ВОЛОДИМИР ДІДИК

В часі нашого горя, ми зазнали багато добродушности супроти нас та вияву пошани Покійному. Цією дорогою складаємо нашу сердечну подяку ВСІМ, які виявили стільки доброти, а саме: із глибини серця дякуємо Всч. о. Володимирові Климчукові, пароxові церкви св. Івана Хрестителя, за душпастирську опіку Покійним і молитви в часі Його довгої і важкої недуги та похоронні обряди. Із щирої душі дякуємо Всч. о. Іванові Ващукові за благородність, прибуваючи із далекої Канади для співслужіння похоронних відправ, особливо за слова потіхи. Дякуємо півцям: Вол. Гупалівському, Олі Соловій, Володимирові Літинському та Іллі Косіковському за співслужіння в Панахидах та похороні.

Особливу подяку складаємо Вш. п. д-рові Іванові Флисові, Головному Предсідникові УНСоюзу, Вш. п. Володимирові Сохановi, Головному Секретареві, Сенаторові Павлові Юзикові, Містоголові і Д-рові Миронові Куропасеві, Заступникові Головного Предсідника за їхню прихильність.

Сердечно дякуємо установам за співчуття та квіти: УНС — Головний Уряд, Окружний Комітет УНС в Дітройті, 183 і 175 Відділи УНС, Метрополітальний Відділ УККА, Відділи ОДВУ і Золотого Хреста, Український Народний Дім, Українська Мішіґенська Ліґа, а також родинам: Інж. Степан Куропась (Чікаґо), М. і Я. Базюк та іншим.

Зокрема щиро дякуємо всім Представникам Організацій — Промовцям за теплі слова пошани Покійного та потіхи нам, а саме: д-р Маруся Бек, д-р Мирон Куропась, д-р Антін Жуковський, дир. Михайло Мушинський, Роман Татарський, ред. Іван Бек, Роман Куропась, Євген Репета, Павло Дуда, Ольга Марущак, Вол. Бойд-Борискевич, проф. Стефан Віхар.

Особливо дякуємо Приятелям, що несли домовину з Тілом Покійного на Вічний Спочинок: Дмитро Кошильовський, Ярослав Базюк, Петро Залуга, Євген Репета, Петро Назаревич, Петро Семеґен, Григорій Корбяк і Микола Дякун.

Висловлюємо щиру подяку всім Тим, що замість квітів на могилу, побіч своїх молитов, зложили датки на: Служби Божі, Патріярший Фонд, Українознавчий Центр в Гарварді, Український Православний Осередок у Бавнд Бруку, „Українське Село" в Дітройті, Фундацію Дослідження Рака та інші благородні цілі.

Сердечну подяку складаємо Вш. п. Я. Базюкові за допомогу при влаштуванні похоронної тризни та організуванні похорону. Із глибини серця дякуємо всім Тим, що не бажають виявити їхніх імен, а які подали нам стільки практичної допомоги та моральної підтримки за ввесь ч іс довгої недуги Покійного до останньої хвилі життя, в часі похоронів до сьогодні.

Нехай Милосердний Господь нагородить Вас усіх за участь у похоронах, молитви та все інше, що Ви вділяли для нас в часі нашої печалі.

Будемо вдячні Вам за дальші молитви та збереження пам'яті Покійного на віки.

АНАСТАЗІЯ — дружина
ОЛЬГА РАСЕЛ І АННА ДЖІРАРДІН — доньки з родинами

ПОДЯКА

З Волі Всевишнього відійшла, несподівано від нас у Вічність, дня 15-го червня 1981 року, наша Найдорожча, Незабутня МАМА, ТЕЩА І БАБУНЯ

бл. п.

ДАРІЯ з СТРІЛЬЧИКІВ КОМАРИНСЬКА

Ми не в силі висловити нашу найсердечнішу подяку всім Тим, які численно взяли участь в похоронних відправах, які словами, листами й телефонами старались облегшити нам наше горе та розвіяти нашу тугу і жаль.

Бажаємо цією дорогою хоч частинно виявити нашу щиросердечну подяку: Всесвітлішому о. Себастіянові Шевчукові, провідникові Марійської Дружини при церкві св. Юра за відправи Парастасу і похоронних обрядів, та за теплу і щиру прощальну проповідь на Святій Літургії, о. Александрові Гавкалюкові за співучасть у відправі Парастасу. Щира подяка Марійській Дружині ім. Непорочного Зачаття за відмовлення набожної Вервиці, прощаючи таким чином свою Голову.

Дуже дякуємо за прощальні слова Заступниці Голови Марійської Дружини пані Зеновії Сидорак, Голові Комітету Будови церкви св. Юра мґр. Романові Гуглевичеві та Голові Українського Патріярхального Т-ва в Ню Йорку мґр. Ярославові Щербанюкові.

Дякуємо за квіти, складені біля домовини Покійної.

Сердечно вдячні нашим Приятелям, що зложили пожертви на ціль виховання священиків.

Рівнож вдячні Дорогим Землякам з Городенки за переведення збірки на Патріярший Фонд.

Зі щирого серця дякуємо Приятелям, Парафіянам і всім Людям Доброї Волі за пожертви на Служби Божі за душу Покійної і за щирі датки „замість квітів на могилу" — на харитативні цілі Марійської Дружини, на іконостас церкви св. Юра та на інші добродійні цілі.

Хай Всевишній нагородить всіх Вас сторицею та благословить за Ваші добрі серця і численні добрі діла.

Дочка — ВІРА КРИШТАЛЬСЬКА з мужем ЯРОСЛАВОМ
Внуки — МАРКО І РОМА

У глибокому смутку повідомляємо Родину, Приятелів і Знайомих, що дня 21-го липня 1981 року, ненадійно, упокоївся в Бозі, наш Найдорожчий і Незабутній ЧОЛОВІК, ТАТО, ДІДУНЬО І БРАТ

бл. п. мґр

РОМАН КРИНИЦЬКИЙ

народжений 28-го квітня 1908 року в Україні.

ПАНАХИДА в п'ятницю, 24-го липня 1981 р., о год. 7-ій веч. в похоронному заведенні Rasiawsky and Cozzetta, 36 Tuers Avenue, Jersey City, N.J.

ПОХОРОН в суботу, 25-го липня 1981 р., о год. 10-ій ранку до української католицької церкви Благовіщення, 70 Home Avenue, Rutherford, N.J., **а опісля на український цвинтар св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.**

Безмежним горем прибиті:

дружина — ТЕОДОЗІЯ
донька — МАРТА БАЧИНСЬКА з чоловіком д-ром ІГОРЕМ
син — д-р ІГОР
внуки — ЛЕСЯ, ДІЯНА І ХРИСТИНА
сестра — ГАЛИНА
брат — АЛЕКСАНДЕР
шваґерка — ДАРІЯ МЕЛЬНИК з чоловіком МИРОСЛАВОМ і дітьми
Ближча і дальша Родина в ЗСА й Україні

Ювілейний рік УІММ в Чікаґо

(Т.Л.) — 23-го травня Український Інститут Модерного Мистецтва в Чікаґо започаткував ювілейні відсвяткування десяти років свого існування.

У модерній залі-ґалерії зібралося громадянство, яке в якійсь спосіб спричинилося до зросту Інституту. Понад сто запрошених гостей привітав фундатор Інституту і колектор українського модерного мистецтва д-р Ахіль Хрептовський. Привітавши гостей, він подякував їм за їх прихильність і щедрість, яку вони виявили до Інстиуту та за підтримку українського модерного мистецтва.

Після вступного слова д-ра Хрептовського програмою провадила Люба Маркевич, член Інституту. Аматорська музична програма, яку заповнили чікаґські лікарі, виявилася дуже доброю. Особливо захоплені були слухачі співом д-ра Рудавського. Гучні оплески отримав д-р Шандра, меценат Інституту, іменем якого названа одна з ґалерій Інституту, відігравши низку пісень на скрипці. Д-р Трухлий заграв декілька мелодій на кларнеті. Останньою точкою першої частини був український танок, який виконала студентка Наталка Дейнека.

В другій частині програми мисткиня-поетеса Міртала Кардиналовська-Бентов з Бостону показувала і пояснювала озвучені прозірки своїх творів — скульптур та поезій. Її виступ, перший у Чікаґо, надзвичайно зацікавив публіку.

Між достойними українськими гостями були й чужинці — Ф.Карбера, меценат і довголітній прихильник Інституту, науковець д-р Тома Кочман та професор д-р Ася Гумецька з Мичиґену. На цій імпрезі були присутні мистці — Константин Мілоналіс, Леся Коверно, Олександра Кочман, Михайло Урбан та Міртала Кардиналовська - Бентов. Цього вечора Інститут також попрощав чікаґського скульптора Михайла Урбана, який заплянував переїхати на острів Срі Лянка.

Після мистецької частини, гостей запрошено до товариської зустрічі та до смачної перекуски.

Заокеанська прапрем'єра „Назара Стодолі"

Не лише успішно, а, можна сміливо сказати, тріюмфально пройшла світова заокеанська прапрем'єра опери К.Данькевича — Т. Шевченка „Назар Стодоля" 25-го травня у Мастику, Н.Й., Лонг Айленд, у постановці Корпорації Українська Опера під керівництвом Галини Андреадіс.

„Ню Йорк Таймс" писав напередодні вистави, 17-го травня, що „Якщо мова про спеціялізовану музику, то Українська Оперова Компанія є сама по собі вже клясою. У Мастику у залі „Вілліям Флойд" Компанія покаже повну постановку „Назара Стодолі", опери Константина Данькевича за драмою Тараса Шевченка, українського національного поета".

Після прапрем'єри лонґайлендська газета „Адвенс" (Маріч Бей) 4-го червня опублікувала прегарне фото, сцену з опери, удекоровану в українському козацькому стилі, з багатьма учасниками і великий огляд цієї тріюмфальної вистави пера Сузанни Розенстрайґ. Авторка зауважує, що це перша вистава „Назара Стодолі" у вільному світі під дириґуванням маестра А.Юркевича. „Коли приблизно через дві з половиною години опера закінчилась, то глядачі, між якими було мало таких, які знали музику Данькевича і драму Т.Шевченка з XIX сторіччя, спонтанно підвелися з місць і били браво, висловлюючи тим своє загальне захоплення і вдячність".

Успіхові сприяло багато факторів, пише названа рецензентка: і сама музика К. Данькевич з 1959 року з виразними характеристиками, і першоякісні оперові солісти як Богдан Чаплинський у ролі Назара, Марта Кокольська — Мусійчук у ролі Галі, Микола Фабрика у ролі Гната Карого, Алісія-Галина Андреадіс у ролі Стехи. Всім їм рецензентка не знаходить слів для похвали за талант, працьовитість і знання та виконання своїх складних ролей. „Ці чотири характери були прекрасно збалянсовані іншими — Володимиром Карпиничим, який чудово передав безоглядність козацького сотника Хоми Кичатого, Денісою Маґ'яр, Ігорем Кушніром та Стівом Марусевичем, „які показали невичерпність у їх техніці".

Рецензентка „Адвенс" високо оцінила майстерне дириґування оркестрою А. Юркевичем в опері, де народні мелодії тісно пов'язані з сучасною, модерною музикою. Повно компліментів одержали від глядачів і рецензентки також хореографи Андрій Кулик і Жеан Стровд та хормайстер Хрістофер Маґ'яр. Водома телевізійна професійна акторка Ляриса Лорет майстерно пов'язувала сцену за сценою в триактовій опері для авдиторії, яка не розуміла української мови опери, „але цілковито відчувала універсальність теми любови". Комплімент одержав і мистець-декоратор Микола Голодик за декорацію і директор сцени Олексій Журба. Рецензентка називає прапрем'єру в Америці „неповторною": „Це була не лише вистава опери, це була мистецька праця" (ворк оф арт).

Василь Гальчук

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

ВІСТІ З УКРАЇНИ

УКРАЇНСЬКІ ВЕРШНИКИ ЧЕМПІОНАМИ СССР

Олімпійська чемпіонка — вершниця — Віра Мисевич з Києва здобула звання чемпіонки СССР на коні „Плот" у змаганнях, що відбулися 9-14-го червня цього року в Москві. В цих змаганнях срібну медалю здобув українець Віктор Гладкий, також із Києва. До загального успіху збірної вершників України, що в дружиновому показнику табелі змагань здобула 11-те місце, спричинилася теж юначка Ольга Сірож із Києва.

УКРАЇНЦІ ЧЕМПІОНАМИ СССР У ВІЛЬНІЙ БОРОТЬБІ

У столиці Бурятії Улан-Уде відбувся черговий чемпіонат СССР із вільної боротьби, в якому олімпійський чемпіон Сергій Белоглазов і Григорій Данько здобули звання чемпіонів СССР.

УКРАЇНЦІ — ЧЕМПІОНАМИ ВЕСЛУВАННЯ НА БАЙДАРКАХ І КАНУ

У днях 11-го червня на олімпійському каналі в Крилатському в Москві відбувся особистий чемпіонат СССР у веслуванні на байдарках і кану, в якому такі українські веслярі вийшли чемпіонами: Ю. Лаптиків з Херсону, І. Шупуліна і А. Шинкаренко з Києва, І. Гайдамака з Миколаєва, О. Єрмилов і В. Баранів з Дніпропетровська, Б. Данилов з Херсону, І. Смерчанський з Луцька і Ч. Лиминович з Житомира.

УКРАЇНСЬКИЙ ШАХІСТ ЛІДЕРОМ МІЖНАРОДНОГО ТУРНІРУ

Після успішних перемог з К. Лернером і В. Бутуріним, Олег Романишин зі Львова зміцнив свою позицію лідера міжнародного турніру, що проходить від 4-го червня ц. р. у Львові. Слабше свого земляка в цьому турнірі виступає О. Білявський, який в цій же рунді ремісував з Петросяном. У цьому турнірі беруть участь ще такі відомі шахісти: С. Маскарінас з Філіппін, Г. Чабрило з Юґославії, Є. Медуна з Чехо-Словаччини, М. Гінда з Румунії, Я. Флеш з Мадярщини, Й. Дорфман, В. Савон з України тє Н. Рашковський, М. Таль, В. Бутурін із інших республік СССР.

НЕРПЕРЕМОЖНЕ КИЇВСЬКЕ „ДИНАМО"

„ДИНАМО" КИЇВ — „СПАРТАК" МОСКВА 2:0

У 15-ій рунді чемпіонату копаного м'яча Вищої Ліги СССР на київському центральному стадіоні при участі 96,200 глядачів ця, найпопулярніша дружина в Україні, перемогла московський клюб „Спартак" вислідом 2:0. Переможні ґолі для киівлян здобули: О. Блохін і В. Буряк. Крім них, у складі київлян виступали: Михайлов, Коньков, Болтача, Безсонів, Лозинський, Хлус, Баль, Веремеєв, Бойко і Хапсаліс. Три дні перед цими змаганнями київляни на цьому ж стадіоні перемогли „сухим" вислідом 3:0 відомий московський клюб „Динамо."

Після відбутої 15-ої рунди ігор ця київська дружина, не зазнавши досі поразки, впевнено очолює показник табелі, маючи на своєму конті 26:4 точки, на шість більше від найближчого суперника „Торпедо" Москва, який займає друге місце.

У 15-ій рунді з українських дружин перемогли ідентичними вислідами перемоги ідентичними вислідами 2:1 здобули: „Таврія" Симферополь з „Араратом" Єреван; „Дніпро" Дніпропетровськ з „Пахтакором" Ташкент і „Чорноморець" Одеса с „Динамо" Москва. Не повезло цим разом українським вуглекопам з клюбу „Шахтар" Донецьке, який закінчив зустріч у себе вдома з клюбом „Кайрат" Алма-Ата ремісовим вислідом 1:1. У показнику табелі ігор ці українські клюби між 18-ма клюбами вищої ліґи СССР займають такі місця: „Таврія" 14 точок, восьме місце; „Шахтар" 13, 13-те місце, „Чорноморець" 12, 15-те місце і „Дніпро" 11, 16-те місце.

В першій лізі СССР, в якій виступає сім дружин на всіх 24-ох із кількох республік веде українська дружина „Металіст" Харків, яка в черговій рунді перемогла у себе вдома, при участі 18,000 глядачів, литовський клюб „Жальґіріс Вільнюс вислідом 2:0. У складі цієї дружини виступає декілька закарпатців, колишніх змагунів „Карпат" зі Львова: Сивуха, Дегтярьов, Поточняк, Салешко, Косолапов, Лінке, Сусла, Горбик, Берчиков, Малько, Бачіашвіллі, Цимбалюк.

Успішно теж виступає в цій лізі СКА Одеса, СКА Київ і „Колос" Нікополь. Слабше „Металург" Запоріжжя, „Прикарпаття" Івано-Франківськ, „Зоря" Ворошиловград і особливо „Карпати" Львів, які втратили кількох визначних змагунів і головно свого надійного вихованця — Баля, якого забрали до київського „Динамо".

В 11-ій лізі, в якій виступають . 23 українські дружини, після відбутих 18 змагань веде клюб „Буковина" Чернівці, на другому місці вийшла „Нива" Вінниця. Останнє місце займає „Говерля" Ужгород, клюб, який постійно виховує чільних змагунів, яких забирають головно до львівських, київських і харківських дружин.

УСПІШНІ ВИСТУПИ УКРАЇНСЬКИХ ТЕНІСИСТІВ

У Юрмалі відбувся турнір найсильніших тенісистів СССР, в якому взяло участь 60 змагунок й змагунів. У жіночому фіналі О. Єлисеєнко з Донецька перемогла О. Зайцеву з Москви 6:2,6:1 і таким чином вийшла чемпіонкою. Ця ж змагунка здобула звання чемпіонки Европи.

Ю.Фільов з Києва вийшов чемпіоном разом з Є. Поздняковим у подвійних грах.

(от)

ПОЯВИЛИСЬ ТВОРИ...

(Продовження зі стор. 1)

чено, що „посилання автора в багатьох місця на В.Леніна, Н.Крупську та А.Луначарського можна пояснити тим, що автор мав надію опублікувати свій твір в офіційному радянському видавництві, а також довести на базі цих питань, що не можливо створити якусь інтернаціональну духовість чи культуру."

У книжці є також вірші поетів з підсовєтської України, як: Д.Павличка, М.Негоди, Ф.Боденштедта, Б.Гмирі, та І. Драча. Усі вірші написані ще в 1960-их роках.

На Союзівці відбувся 12-ий тенісовий табір

Учасники тенісового табору зі своїми інструкторами біля кортів Союзівки.

(світлив Ігор Длябога)

Союзівка. — Сорок шість дівчат і хлопців із понад десятьох стейтів ЗСА, включно з далеким Тексасом, взяли участь у 12-му з черги тенісовому таборі, який відбувся на цій оселі УНСоюзу від суботи, 20-го червня, до середи, 1-го липня.

Крім тенісових лекцій на вісьмох кортах Союзівки, щоденна програма табору включала ранні біги й руханку, плавання, товариські вечірки тощо та усні лекції про різні аспекти популярного білого спорту. На закінчення табору відбулися турніри в індивідуальних і подвійних грах. У заавансованій групі дівчат і хлопців перше місце здобула 13-річна Таня Савчак, а другим поділились 12-річна сестра Тані, Ліда, і Степан Чертоф. У двох середніх групах перші місця здобули Наталка Сиротюк і Олександер Саляк, а другі Роберта Яцинич і Віл Стит.

У подвійних грах пара Л. Савчак і Петро Телюк вийшли переможцями, а друге місце здобули Ляриса Хрептовська-Ґедді і Марко Річчіо.

На закінчення табору, під час бенкету у вівторок увечері, усі таборовики одержали грамоти участи в таборі. Згідно з традицією, інструктори відзначили п'ять учасників, як прикладних таборовиків: Андрія Волошка, 14 років, з Ведерсфілду, Конн., 14-річного Петра Телюка з Балтимору, Мд., 12-річну Катрусю Ленард з Іст Айлип, Н.Й., і вперше в історії таборів — дві сестри з Ню Йорку, 16-річну Роберту і 15-річну Реґіну Яцишин

Табором провадили, як і минулих роках, Юрій Савчак і Зенон Снилик при допомозі Арети і Романа Ракочих, Ігоря Лукова і молодшого асистента Адріяна Кутка.

Деякі з таборовиків залишились на Союзівці до 4-5-го липня і взяли участь у першому тенісовому турнірі сезону — першенствах УСЦАК—Схід.

Віра Бей — учасниця японського семінара Гарвардського університету

Віра Бей

Мгр Віру Бей, учительку світових культур у Камберленд Веллі Гайскул (Меканіксбурґ, Па.), японський центр при Гарвардському університеті вибрав як одну з 15-ти учасників семінара з ділянки японської культури й духовности. З-поміж маси аплікантів з цілої Америки Віра Бей є единою українкою, що одержала таке запрошення. Від років вона вчила культуру й цивілізацію народів Азії і Африки, в які включено теж культури народів СССР. Вивчаючи народи СССР і маючи до діла з талановитішою групою студентів назагал неслов'янського походження, їй вдалося впровадити щорічні курси українських писанок та інших аспектів української культури. Студенти її кляси вчилися й українських танців, які, звичайно ставали темою, во язицих" довколішних шкіл, як теж частиною щорічних фестивалів у рамках т.зв. „Cultural Hut".

За її ініціятивою, перед кількома роками, 30 студентів відбули поїздку до СССР і Гельсінкі. Будучи в корінній Росії, вона мала нагоду наявно переконатись, наскільки нижчий спосіб життя росіян від того, що вона побачила в Україні, коли ціла сім'я побувала в Україні влітку 1974 року. „З вікон потягу Москва- Ленінград, — сказала вона, — кидалися ввічі гейби зовсім опущені російські села; дерев'яні, понурі, закурені „ізби", від яких віяло сіризною і опущеністю." Хоч, як твердить В.Бей, росіяни старались бути чемними обслуга далеко не та, що її можна побачити в Україні. Їй здавалось, що росіян не турбувало те, що вона говорила українською мовою, бо були випадки, що в Москві чи Ленінграді їй відповідали по-українському. Через ембарґо проти СССР заплянована шкільна поїздка до Києва і Ялти в 1980 році не здійснилася.

Приводячи загальнолюдські, універсальні моменти в вивчуванні культур, Віра Бей постійно наголошує співзалежність певних первнів, але відмічує суттєву окремішність української культури, у вивчанні якої вона пов'язує традиційні підходи з новизнами, які зайняли почесне місце в другій половині нашого сторіччя.

Будучи учасником японського семінара, вона матиме нагоду глибше запізнатися з первнями японської мови, культури, історії, суспільної організації. Учасники семінара мусять мати вже певну підготовку; брати участь у багатьох дискусійних групах, а по закінченні скласти деталізований рапорт про пророблену працю, який згодом вживатимуть на місцях своєї праці. Серед викладачів є ряд визначних осіб: Едвін Райшавер, колишній амбасадор ЗСА в Японії, Бардвел Смит, знаний дослідник Азії (Карлтон), Джордж Елісон (Індіяна) і ряд професорів із самого Гарварду.

Крім цього, за її заслуги в промульґації курсу незахідних культур Віра Бей одержала спеціяльне відзначення від Пенсильванійської Ради Соціяльних Дослідів, єдина нагорода на всю Пенсильванію.

В Шіппенсбурзі вона активна у церковних і громадських організаціях, впродовж останніх 12-ти років їздила до Філядельфії (150 миль в один бік), щоб вчити наших другоклясників у Рідній Школі.

Віра Бей є дружиною д-ра Омеляна Бея, надзвичайного професора економіки Шіппенсбург Стейт коледжу і УВУ та матір'ю двох синів — Марка, тепер студента другого року домедичних студій при Френклин і Маршалл коледжі, й Андрія, учня 12-ої кляси місцевої середньої школи. Обидва сини закінчили Рідну Школу з відзначенням, і є активними членами Пласту.

Н. Н.

Ювілейна книга СТ „Україна"-Львів

Діловий Комітет для вшанування 70-річчя заснування Спортивного Товариства „Україна" — Львів повідомляє, що залишилася ще невелика кількість примірників ювілейної книги 70- річчя СТ „Україна" – Львів, яку заохочуємо всіх українських любителів спорту, а особливо всіх львов'ян, набувати, поки відносно невеликий наклад не буде вичерпаний.

Книжка має 120 сторінок, видрукована на доброму тривкому ілюстраційному папері і вміщає статті та спогади найкращих українських спортовців, членів СТ „Україна", як також матеріяли відомих спортових діячів і журналістів, а між ними: Олександра „Лєня" Скоценя, колишнього воротаря СТ „Україна" О. Новицького, найкращих українських гокеїстів Омеляна Бучацького і Юрія Диця, футболістів „України" — Івана Павлічка і Олександра Муця, Романа Дубляниці, Євгена Дачишина Евстахія Загачевського О-яка, Олега З. Лисяка моЛ, чемпіона боксу Євгена Пащина, відомої гумористки Язичинської і голови Комітету Романа Савчака. Ілюстраційна частина має понад 50 знімків від 1911 року до еміграційних часів, та численні привіти й побажання наших чільних установ, визначних громадян та інших.

Книжку можна набути у Філядельфії в домівці „Тризуба", 4932-34 Норт Брод Стріт, вечорами, та в крамниці „Космос", що поруч „Тризуба", вдень. Позамісцеві можуть набути книжку, звертаючись до Ukrainian-American Sport Center Tryzub, 4932-4934 N. Broad St, Philadelphia, Pa. 19141, залучуючи чек чи моні-ордер на 60 долярів за книжку і один доляр на поштову пересилку.

Діловий Комітет вшанування 70-річчя СТ „Україна" — Львів